

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/645/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613207145
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5613207145.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľa: G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. P., C.. W. č. XXXX/XX, proti odporcovi: P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. P., M. č. XXX/X, zastúpený Máriou Petrufovou, bytom D. P., M. č. XXX/X, o zníženie výživného, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/184/2013-24 zo dňa 16. septembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/184/2013-24 zo dňa 16. septembra 2013 potvrdzuje.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa na zníženie výživného podaný v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Odporcovi náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. nepriznal z dôvodu ich neuplatnenia.

V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal okresný súd na skutočnosť, že u navrhovateľa došlo k zníženiu jeho príjmov v dôsledku zániku pracovného pomeru v spoločnosti Stanley Hawksworth & Sons a aj v spoločnosti ICC, v oboch prípadoch z dôvodov na strane navrhovateľa. Prvostupňový súd preto pri posúdení zárobkových schopností navrhovateľa a následnom rozhodovaní o výživnom vychádzal z príjmu, aký by navrhovateľ dosahoval u oboch zamestnávateľov v celkovej sume 850,- libier. V čase posledného rozhodovania súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti v roku 2009 súd vychádzal z priemerného čistého mesačného príjmu navrhovateľa, ktorý predstavoval 783,- libier. V zmysle uvedeného by navrhovateľ (pokiaľ by nedošlo k ukončeniu pracovného pomeru) nepoberal nižší príjem oproti stavu v čase predchádzajúceho rozhodovania. Vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporcovi naďalej trvá, odporca sa pripravuje na budúce povolanie štúdiom na strednej škole, čo medzi účastníkmi konania nebolo sporné. K podstatnej zmene pomerov došlo na strane navrhovateľa, keďže mu zanikla jedna vyživovacia povinnosť voči synovi D.. Na základe uvedeného považoval prvostupňový súd podaný návrh na zníženie výživného za nedôvodný.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote od odvolanie navrhovateľ, ktorý vyjadril nesúhlas s napadnutým rozhodnutím. Poukázal na nepravdivé tvrdenia odporcu a jeho zástupkyne, rovnako vyjadril nepochopenie, že jeho dospelý syn ako protistrana bol zastúpený svojou matkou. Má potvrdenia o svojom zdravotnom stave, na základe čoho dal výpoveď a čo bolo dôvodom pre opustenie Anglicka. Od 15.5.2013 je nezamestnaný a do dnešného dňa nie je ani poberateľom sociálnych dávok. Po

piatich mesiacoch dňa 24.10.2013 dostal certifikát U1 z Anglicka na pridelenie sociálnej podpory, no pre nekompletné údaje bolo nutné žiadať anglické úrady o doplnenie údajov, čo bude trvať istú dobu. Je možné, že najbližšiu sociálnu dávku dostane niekedy v roku 2014. Po návrate na Slovensko v máji 2013 nezostal nezamestnaný preto, aby nemal mzdu, ako to uviedol okresný súd v rozsudku, ale hneď začal riešiť svoju finančnú situáciu. Rozhodol sa investovať posledné ušetrené peniaze do rekvalifikácie s cieľom zamestnať sa ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy. Hneď začiatkom júna 2013 začal rekvalifikačný kurz vodiča na nákladné auto C, ktorý úspešne ukončil 29.7.2013. Začiatkom augusta 2013 pokračoval v druhom kurze na prívesy E, ktorý taktiež ukončil 24.9.2013. Nakoľko v súčasnosti nie je možné jazdiť bez karty vodiča, začal si robiť povinný kurz profesionálneho vodiča v Poprade od 18.10.2013. Je to 140-hodinový kurz a musí 4-krát do týždňa cestovať 100 kilometrov, nemôže sa teda nikde dočasne zamestnať ako vodič. Kurz končí koncom novembra 2013 a skúšky na Krajskom inšpektoráte v Prešove budú najskôr začiatkom decembra 2013. Na kartu bude nutné čakať 30 dní; ak by začal jazdiť pre nejakú dopravnú spoločnosť v januári 2014, tak prvú výplatu môže dostať až začiatkom februára 2014. Na všetky kurzy zatiaľ minul vyše 2.000,- Eur a peniaze na stravu a ani bývanie vôbec nemá, pomáhajú mu rodičia. Od mája 2013 nemôže platiť na výživu svojho syna P. sumu 100,- eur mesačne, keď nemá a nebude mať žiaden príjem do februára 2014, teda 8 mesiacov. Má záujem, aby aspoň jeden zo synov mal vyššie vzdelanie, keďže starší 23-ročný syn vďaka nezájmu o jeho výchovu zo strany exmanželky má iba základné vzdelanie. Mladší syn P. si robí teraz nadstavbu s maturitou a aj keď triedna učiteľka nedáva veľké šance na zmaturovanie, nezabudol syn na pojednávaní zdôrazniť, že pôjde na vysokú školu. Samozrejme, ak by ďalej študoval, tak ho odvolateľ podporí za predpokladu, že bude zarábať. Syn P. nemá o neho záujem a ani o starých rodičov, na súdnom pojednávaní klamal o opaku, no našťastie má dôkazy zo sociálnych sietí o jeho klamstve. Obaja synovia dostali od neho počas pracovného pobytu v Anglicku mimo výživného v rôznych formách viac ako 200.000,- Sk. Po zistení, že jeho exmanželka štvie deti proti nemu, začal sa viac zaujímať o výsledky synov v škole a prehodnocoval aj sumy platené deťom mimo výživného. Odvolateľ nesúhlasil s napadnutým rozhodnutím, má záujem čím skôr sa zamestnať. Strata zamestnania v Anglicku bola podmienená jeho zdravotným problémom a diskrimináciou.

V doplnení odvolania navrhovateľ poukázal na nové dôkazy; súdu predložil lekárske správy, potvrdenie Sociálnej poisťovne o podaní žiadosti o dávku v nezamestnanosti, potvrdenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie, odporúčenie uchádzača o zamestnanie do zamestnania a dve žiadosti o prijatie do zamestnania.

Odporca vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť. Stotožnil sa s argumentáciou okresného súdu, pričom zároveň doplnil, že jeho matka je aktuálne (od 1.12.2013 po uplynutí doby, na ktorú bola pracovná zmluva uzavretá) nezamestnaná, v dôsledku čoho sa jej finančná situácia zhoršila.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na doplnenie považoval krajský súd za potrebné vyjadriť sa k argumentom vyjadreným v podanom odvolaní.

Treba zdôrazniť, že navrhovanie dôkazov v občianskom súdnom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení odporcu. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 120 ods. 4 O.s.p.). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

Je predovšetkým na osobe tvrdiacej, že jej prislúcha nárok, tento riadne uplatniť a predložiť potrebné dôkazy o jeho existencii. Skutočnosti a dôkazy, ktoré účastník neuplatnil v konaní pred súdom prvého stupňa nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p.). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a účastník môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvostupňového súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou (spravidla) nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvostupňovom konaní neboli produkované.

Naviac považoval krajský súd za potrebné zdôrazniť, že Zákon o rodine (§ 62 a nasl.) upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného rodičov k deťom. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Podľa súdnej praxe pre určenie výšky výživného k dieťaťu sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam povinného rodiča. Na stanovenie výšky výživného je potrebné skúmať majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností povinného rodiča. V zmysle § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania. Po rozhodnutí môže dôjsť k zmene odôvodnených potrieb oprávneného, môže nastať i zmena v možnostiach a schopnostiach povinného. Ak sa tak stane, je možné previesť novú úpravu výšky výživného, a to buď jeho zvýšením alebo znížením, alebo dokonca zrušením vyživovacej povinnosti. Zmena rozsudku v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je prípustná od doby, kedy došlo k zmene pomerov.

Návrh navrhovateľa na zníženie výživného nepovažoval ani odvolací súd za dôvodný. Navrhovateľ v priebehu konania nepreukázal splnenie zákonných podmienok, ktoré by mohli viesť súd k revízii pôvodného rozhodnutia o určení výživného na odporcu. Ak účastník tvrdil, že jeho príjem sa znížil, uvedená okolnosť nemohla byť sama o sebe dôvodom pre vyhovie podanému návrhu. Povinnosťou súdu totiž bolo dôkladne sa zaoberať otázkou, či strata zamestnania a zároveň príjmu nebola dôsledkom správania sa navrhovateľa. V konaní bolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že k ukončeniu pracovných pomerov došlo na základe disciplinárneho previnenia a konania voči navrhovateľovi, a tiež v dôsledku navrhovateľom podanej výpovede, ako na to správne poukázal prvostupňový súd.

Treba zdôrazniť, že u rodiča dieťaťa sa vyžaduje zvýšená miera zodpovednosti súvisiaca s potrebou zabezpečovania všetkých oprávnených potrieb dieťaťa. Táto ochrana oprávnenej osoby je vyjadrená v § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, kedy súd musí prihliadať na skutočnosť, že povinný sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zárobku. Vyššie popísané úkony navrhovateľa vedúce k strate zamestnania nebolo možné vyhodnotiť na úkor odporcu, ktorému zo zákona patrí výživné od povinného rodiča, ktorý musí vyvinúť všetko úsilie pre zabezpečenie a udržanie potrebného príjmu.

V konaní nebolo zistené, že by navrhovateľ nebol schopný pracovať, nájsť si zamestnanie zodpovedajúce jeho kvalifikácii a skúsenostiam a plniť si vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu. Až pri existencii zákonných dôvodov (napr. výrazné zhoršenie zdravotného stavu a jeho vplyv na pracovnú schopnosť, vznik ďalšej vyživovacej povinnosti, dlhšie trvajúca nezamestnanosť, neschopnosť a nemožnosť nájsť si primerané zamestnanie bez zavinenia navrhovateľa a pod.), ktoré by museli byť v konaní náležitým spôsobom preukázané, bolo by možné pristúpiť k úprave výšky vyživovacej povinnosti (§ 163 O.s.p.). U navrhovateľa neboli zistené žiadne dôležité dôvody, pre ktoré by mohol súd pristúpiť k zníženiu vyživovacej povinnosti (keď zároveň obmedzenie príjmových možností boli vyhodnotené podľa § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine). Pokiaľ odvolateľ poukazoval na nové dôkazy, ich prezentovanie až v odvolacom konaní nebolo prípustné (§ 205a ods. 1 O.s.p. a contrario), keďže sa nejedná o konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa. Odvolací súd preto posúdil návrh na zníženie výživného ako nedôvodný, v dôsledku čoho nemal inú možnosť ako rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

O trovách odvolacieho rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 (v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý si však náhradu trov druhostupňového konania neuplatnil, preto bolo rozhodnuté spôsobom vyjadreným vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.